

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi

tutke@minedu.fi

LAUSUNTO

Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry

Pirjo Kauhanen, puheenjohtaja

PL 379

65101 Vaasa

VIITE: OKM003:00/2012

Lausunto ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry haluaa omassa lausunnossaan kiinnittää huomion seuraaviin seikkoihin ammatillista koulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta koskevassa säädösmuutosehdotuksessa:

Ehdotetut muutokset lakiin ammatillisesta peruskoulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta selkiyttävät aiempaa lainsäädäntöä. Erityisesti lakimuutokset selkiyttävät ammatillisen peruskoulutuksen ja näyttötutkintojen roolia koulutusmuotoina. Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry pitää hyvänä asiana yrittäjyyden korostamista ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen määrittelyssä.

Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry painottaa sitä, ettei ehdotetussa lakimuutoksessa soveltamisalasta pois jätettäväksi esitetyt viittaukset nuoriin ja aikuisiin saisi johtaa siihen, että ammatillisena peruskoulutuksena ryhdytään kouluttamaan laaja-alaisesti myös kaikenikäisiä aikuisia. Näyttötutkinnot soveltuvat erityisen hyvin aikuisten osaamisen kehittämisen muodoksi, jollaisena se kuuluisi jatkossakin nähdä. Mikäli rajausta nuoriin ja aikuisiin jätetään pois, on syytä varmistaa, että näyttötutkintona suoritettaville ammatillisille perustutkinnoille jää riittävästi toiminta- ja rahoitusresursseja.

Lakiin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry esittää seuraavat huomiot:

Ehdotettu lakimuutos selkiyttää tutkintojen suorittamisen ja valmistavan koulutuksen toteuttamisen rooleja ja vastuunjakoja. Lisäksi yhdistys haluaa nostaa esille seuraavat yksittäiset pykälät:

7a§: nykyisen voimassaolevan lain otsikko on ehdotettua selkeämpi. Näin vältetään sekaannus tutkintotodistusten ja valmistavan koulutuksen todistuksen välillä (vrt. 9a§ otsikointi).

8a§: Lakiin ammatillisesta aikuiskoulutuksesta lisättäväksi ehdotettu 8a§ henkilökohtaistamisesta selkiyttää aiempaa lainsäädäntöä. Edelleen henkilökohtaistamisen vastuu niissä tilanteissa, joissa koulutuksen järjestäjä ostaa tutkintotilaisuudet toiselta koulutuksen järjestäjältä, tulisi selkiyttää lakiin.

9b§: Oikeus saada opetusta ja opinto-ohjausta: Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry esittää otsikointia ja pykälätekstiä muutettavaksi siten, että siinä ei puhuta opinto-ohjauksesta, vaan opintojen ohjauksesta. Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa opintojen ohjausta tekevät kaikki valmistavan koulutuksen ja tutkintojen järjestämistoimintaan osallistuvat toimijat. Ammatillisen aikuiskoulutuksen toimijat tekevät opinto-ohjausta laajempaa tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelua. Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry ei näe järkevänä sitä, että lainsäädäntö edellyttäisi ammatilliseen aikuiskoulutukseen tiettyjen kelpoisuussäännösten mukaisia opinto-ohjaajia, joiden tehtävänä olisi opinto-ohjaus. Lisäksi on syytä määritellä se, mitä tarkoitetaan ”riittävällä opintojen ohjauksella”. Oikeus opintojen ohjaukseen on subjektiivinen oikeus, joka joudutaan resursoimaan nykyisellä yksikkö hinnalla.

7§: Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry:n mielestä voimassa olevaan ja voimaan jäävään pykälään, jossa määritellään tutkintotoimikuntien työtä, on syytä tarkentaa määritelmä siitä, mitä tarkoitetaan ”riittävällä määrällä tutkintotilaisuuksia”. Yhdistyksen mielestä tutkintotoimikuntien tulisi solmia järjestämissopimuksia, mikäli koulutuksen järjestäjä täyttää vaaditut edellytykset.

12a§: ammattitutkinnon määrittely, jossa ammattitutkinnon ammattiosaaminen määritellään ”perustutkintoa syvällisemmäksi”, ei ole riittävän selkeä ja spesifioiva. Määritelmään voitaisiin sisällyttää maininta ”edellyttää perustutkintoa syvällisempää tietotasoa ja kehittyneempiä käytännön taitoja.” Lisäksi yhdistys ehdottaa, että pykälään tehtäisiin lisäys siitä, ettei ammattitutkinnon edellytetä rakentuvan ammatillisen perustutkinnon päälle.

12b§: Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry näkee kannatettavana sen, että asetuksella ammatillisesta aikuiskoulutuksesta säädetään myös tämän lain mukaan suoritettavista perustutkinnoista ja niiden osaamisaloista. Yhdistys ei näe kannatettavana sitä, että asetuksella rajattaisiin osa ammatillisista perustutkinnoista tai niiden osaamisaloista suoritettavaksi ainoastaan ammatillisena perustutkintona, eikä lainkaan näyttötutkintoina. Yhdistyksen mukaan kaikkia ammatillisia perustutkintoja tulee voida suorittaa myös näyttötutkintoina.

13§: Pykälässä viitataan pykälään 12b§ ja siinä mainittuihin tutkintorakenteeseen kuuluviin tutkintoihin, näyttötutkintona suoritettava ammatillinen perustutkinto mukaan lukien. Pykälä 13§ ei kuitenkaan ota kantaa ammatilliseen perustutkintoon, koska ne määritellään tutkintorakenneasetuksessa. Yhdistys esittää, että pykälän 2 momentin tekstiä selkiytetään tältä osin.

Lisäksi Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry kannattaa asetukseen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta ehdotettua lisäystä siitä, ettei valmistavan koulutuksen arvioinnissa käytettäisi arviointiasteikkoa.

Lausunnon keskeinen sisältö

Ehdotetut muutokset lakiin ammatillisesta peruskoulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta selkiyttävät aiempaa lainsäädäntöä. Lakimuutokset ja tutkintojärjestelmän kehittäminen edellyttävät toteutuakseen säädösmuutoksia myös ammatillisen peruskoulutuksen rahoitukseen.

Mikäli rajausta nuoriin ja aikuisiin jätetään pois laista ammatillisesta peruskoulutuksesta ja laista ammatillisesta aikuiskoulutuksesta, on syytä varmistaa, että näyttötutkintona suoritettaville ammatillisille perustutkinnoille jää riittävästi toiminta- ja rahoitusresursseja.

Yhdistyksen mukaan kaikkia ammatillisia perustutkintoja tulee voida suorittaa myös näyttötutkintoina.

Ehdotettu lakimuutos ammatillisesta aikuiskoulutuksesta selkiyttää tutkintojen suorittamisen ja valmistavan koulutuksen toteuttamisen rooleja ja vastuunjakoa. Samaten se selkiyttää eri toimijoiden vastuut henkilökohtaistamisen eri vaiheissa. Ohjauksen määrittelyä on syytä edelleen täsmentää ja opinto-ohjauksen sijaan puhua opintojen ohjauksesta, joka soveltuu paremmin ammatilliseen aikuiskoulutukseen.

Vaasa 26.9.2013

Pirjo Kauhanen
puheenjohtaja
Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry

sekä hallituksen jäsenet
Timo Karkola
Anni Miettunen
Eero Pentti
Jaakko Tarakkamäki